

GŁOS NARODU

WYD. PORANNE	CENA Nr. 20 h.,	Wydanie całodziennne na 30 h.,	Wydanie całodziennne 20 fen.	CENY OGŁOSZEN
PIĄTEK	W KRAKOWIE i na prowincji	W KRAKOWIE i na prowincji	W KRAKOWIE i na prowincji	
15. LUTEGO 1918.				
NR. 38. — R. XXVI.				

„Z ciężkim sercem“

Opinia polska jest zgodną w tem, że gwałt jakiego dokonano na naszym narodzie w Brześciu, musi spotkać się z odporem bezwzględny i tak potężny, aby jak piętno rozpalonego żelaza poczuły go czynniki, które bezprawia się dopuściły. Tak samo jesteśmy zgodni w przekonaniu, iż dyplomacya wiedeńska nie mogłaby nigdy wymyślić nie szkodliwszego dla państwa, nad ten właśnie, krok. Z jednej bowiem strony oddała Austro-Węgry na łaskę Niemiec, umożliwiła okrażenie gospodarcze monarchii nadnaddunajskiej przez otworzenie Berlinowi drogi do bezpośredniego połączenia z Odessą via Lwów—Ukraina — z drugiej zaś naraziła państwo na bezwzględny opór i odpór Polaków: żywią, który dotychczas podtrzymywał tę szachownicową budowę, który był jej podporą i jedynym ośrodkiem stałym wśród walk narodowych, jakie toczyły i podkopywały ten sztuczny mechanizm. Takich dwóch czynów dokonał za jednym pociągnięciem piora — to zaiste sprawność niemała i rzadkie polityczne przewidywanie.

Ze Wiedeńscy z tego sobie sprawy zdawać nie będą, o tem można było wiedzieć z góry. Przyjęli też hr. Czernina tak radośnie, jak gdyby wracał ze zwycięstwem, nie kłóską dyplomatyczną, z konsolidacją wewnętrzną, nie z rozłamem. Wszystkie konsekwencje tego niepoczytalnego kroku zasłoniła dobrodusznemu filistrowi nadzieja ukraińskiej maki. Nadzieja, której uderzający beznamiętność wyraz dał Jego Ekscelencya pan Wasiłczuk, burmistrz tej jednej w swoim rodzaju stolicy, nazywając pokój brzeski „pokojem chlebowym“. A hr. Czernin określił to poparł powagą swego urzędu, nie szczędząc jednak pewnych ograniczeń, bo ostrożność kazała mu odsuwać nadzieje lepszego wiktus przez zastrzeżenie, że stanie się to „jeżeli nie z dnia na dzień, to z tygodnia na tydzień i z miesiąca na miesiąc“. Za to mógł obiecać trochę pewniej hr. Czernin powrócił jeńców wojennych z Rosyi, którzy pomnożą liczbę kompetentów do chleba i maki — a Wiedeńczycy i to także okłaskiwali z całym zrozumieniem sytuacji aprowizacyjnej.

Co do jednego wszakże opinia nasza jeszcze w całości zorientować się nie może: co do motywów, jakie hr. Czerninem kierowały w nieszczytnej brzeskiej manipulacji. Jedni wśród nas twierdzą, że była to poprostu nieudolność i ignorancja, pociągająca za sobą nieświadomość, że Polacy wogóle będą przywiązywali wagę do jakiegos tam okrawka ziemi. Od paru dni nadchodziły z Wie-

dnia informacje, z których możnaby wnioskować, że hr. Czernin poprostu nie ma wyobrażenia o stosunkach, jakie między układać. Dość długo współżyjemy z Austrią, aby takiej ewentualności nie wykluczać. Wiemy, że krótkowidztwo Ballplatzu w każdym konkretnym przypadku może przewyższyć najgłówniejsze oczekiwania. I dlatego dawaliśmy po części wiarę tym pogłoskom, gotowi dopuścić ze strony dyplomacyi austriackiej raczej beznamiętność, niż złośliwość; aby bowiem na tę ostatnią się zdobyć, trzeba przecież pewnej dozy talentu i świadomości celu.

Tymczasem nadchodzą z Berlina wieści, które trzeba wziąć dobrze pod uwagę. Oto wszechniemiecka „Taegliche Rundschau“ wyjawia sekrety zakulisowe. Ogłasza, iż czwartki rozbiór Polski został uknuty w Berlinie na konferencyach między Hindenburgiem, Ludendorffem, Kuehlmannem i Czerninem i że hr. Czernin „z ciężkim sercem“ zgodził się na walkę z Polakami — ale się zgodził. Ze miał świadomość, czemu grozi państwu austriackiemu konsekwencja brzeskiego gwałtu i mimo to gwałtu dokonał i nawet pierwszy go podpisał!

Jeżeli tak jest w istocie, to mamy do czynienia już nie z samą tylko beznamiętnością bierną. Oddać interesy państwa na łup Niemiec i rozpętać równocześnie walkę z Polakami — uczynić to świadomie i z wolą popelnienia tego błędu, to więcej, niż mogli oczekiwać najlepiej wyszkoleni specjaliści od badania wiedeńskiej dyplomacyi. Jeżeli tak jest w istocie, to nawet natychmiastowa dymisja hr. Czernina byłaby dla państwa austro-węgierskiego zbyt słabym zadośćuczynieniem. Czernież jest proste przeniesienie ministra w stan spoczynku, wobec beznamiętności, na jakie on państwo świadomie naraził?

I pod tym względem musimy oczekiwać z Wiednia ostatecznych wyjaśnień. „Taegliche Rundschau“ jest organem wszechniemieckim. Wyraża opinie tych opętanych pychy, którzy marzą o przykuciu Austro-Węgier do rydwanu Wszech-Niemiec i o pociągnięciu ich w przepaść, jeżeli Rzesza w nią się za popełnienie aneksjonistów stoce. Nikomu nie zależy tak, jak tym zwyrodniałym epigonom krzyżactwa, na osłabieniu monarchii austro-węgierskiej, na wywołaniu w jej konie sporów i rozkładu. Dlatego musimy oczekiwać potwierdzenia tej niesłychanej rewelacyi. Musimy dowiedzieć się na pewne, czy hr. Czernin działał na szkodę państwa świadomie, czy też nieświadomie. Rezultat jest wprawdzie jeden i ten sam, lecz konieczne następstwa jego przedstawiają się nam, Po-

lakom, niejednokrotnie w każdym z tych dwóch wypadków. Błąd jest zawsze do naprawienia, traktat, zawarty przez ignorancję, może być poprawiony. Ale gwałt spełniony ze świadomością skutków i na ich ryzyko, wymaga zupełnie innej postawy społeczeństwa. Jeżeli hr. Czernin narzuca nam walkę, to będzie ją miał. A rzeczą Korony będzie ocenić, czy minister spraw zagranicznych spełniał dobrze swoje pełnomocnictwa, gdy imieniem monarchii wypowiadał wojnę Polakom, czyniąc to na zimno i rozumiejąc całą tego kroku doniosłość.

Dzisiaj zbierają się w Wiedniu przedstawiciele z Galicyi. Obradom ich towarzyszyć będzie pomruk burzy, jaka zaczyna wznosić się nad wszystkimi ziemiami, które zamieszkuje Polacy. Galicya całą siłą rozważa i świadomości politycznej hamuje doraźne oburzenie, aby zestrzelić wszystkie siły w jedno ognisko. Dymisje urzędników okupacyjnych w Lublinie podkreślają bankructwo, ku któremu hr. Czernin prowadzi Austrię na tamtych terenach. Rząd warszawski gotuje się do aktów, które obiegają świat jako wyraz protestu przeciw czwartemu rozbirowi Polski i które przedstawiają cywilizowanej ludzkości różnicę między słowami, a czynami monarchii austro-węgierskiej. Czy hr. Czernin zdał sobie sprawę z burzy, jaką rozpętuje? Czy rozumiał, co ze stanowiska państwa, w tej grze postawił na jedną kartę i to na kartę — niemiecką? Czy ma sobie za nie opinie świata o moralności politycznej tego państwa?

Hr. Czernin prawił właśnie Wiedeńskim, że w Brześciu dokonał się wyłom w żelaznym pierścieniu, jakim świat opasał Niemcy i fatalnie czepioną z niemi Austrię. Prosił ich, aby „jeszcze trochę wytwardli“, a pokój powszechny będzie osiągnięty.

Smutną będzie chwila, w której nawet Wiedeńczycy przekonają się, że o pokoju prawdziwym i powszechnym dopóty nie ma mowy, dopóki dyplomacya gwałci prawa narodów, dopóki nurza się w niemoralności i przemocy. Ale to sprawa między hr. Czerninem a jego mocodawcami. My, Polacy, jesteśmy o wynik spokojni, a spokoj ten czerpiemy z poczucia swej siły. Umieemy czekać na chwilę odpowiednią i umiemy przetrwać coś więcej niż brak rogalików do kawy, którymi dzisiaj fascynuje p. minister spraw zagranicznych swą nadnaddunajską stolicę. Przetrawimy już wielu ministrów i przetrwamy jeszcze niejednego, jeżeli będzie potrzeba, zwłaszcza, że do końca wojny zmiany mogą następować szybko, tempem nonsensów, jakie będą przez ministrów popełniane. Przetrawiliśmy Bismarka — jeżeli idzie o przy-

kład najbliższy — lepiej i z mniejszymi stratami, niż Austro-Węgry. Jeżeli hr. Czernin to sobie przypomniał i jeżeli spojrzysz w przyszłość bliższą, niż majowe terminy dostawy pszenicy ukraińskiej, to zrozumie może, jaką okrył się chwałą.

Rada Regencyjna do narodu polskiego.

Warszawa, 13 lutego.
Ogłoszone następujący manifest Rady Regencyjnej:

Gdy sprzymierzone armie monarchów państw centralnych wkroczyły do Królestwa Polskiego, z pod zwycięskich ich sztandarów usłyszeliśmy uroczyste zapewnienia, że niosą one Polsce wyzwolenie z długoletniego ciężkiego jarzma. Potem przyszły akty, poręczające Ojczyźnie naszej byt niepodległy; wreszcie przed kilku miesiącami uznano istnienie zwierzchniej władzy Państwa Polskiego i przyrzeczono mu przyjaźń, pomoc i współdziałanie. A kiedy runęły w Rosyi władza carska i nowi jej władcy zaczęli rokować z państwami centralnymi o pokój, nie dopuszczono Polski do udziału w układach.

Zadaliśmy tego udziału od rozpoczęcia rokowań nieustannie i stanowczo: obiecano nam ten udział, następnie zwlekano z odpowiedzią. Ludzono nas, aż wreszcie pełnomocnicy Niemiec i Austro-Węgier rozstrzygnęli sami sprawę granic wbrew prawom naszym. Nie dopuszczono nas, aby pod nieobecność naszą zawrzeć pokój naszym kosztem i zdobyć sobie upragnione bezpieczeństwo na wschodzie za cenę żywego ciała naszego Narodu, wykrojono kawał ziemi polskiej i oddano go Ukraincom.

Powtórzono bezprawie rządu carskiego, przywrócono twór nacjonalistów rosyjskich, nie istniejącą już gubernię Chełmską i to powiększoną, potęgując tym czynem ówczesną wyrażoną Narodowi Polskiemu krzywdę. Ten kraj, odstąpiony Ukrainie, jest w swej większości polski i katolicki.

Ludność tego kraju w czasie niecnego prześladowania religijnego w r. 1874 krwią własną okupiła swą przynależność do Polski. Nie zapytano tej ludności, do jakiego państwa chce należeć, jednym pociągnięciem piora postanowiono o jej losie; i tak zasada wolności samookreślenia ludów, prawo postanawiania o sobie, tylokrrotnie i tak uroczyste wygłaszane przez dyplomatów niemieckich i austriackich, zostały w stosunku do Polski pogwałcone.

Odjęto przez to właściwe ich znaczenie aktom monarszym, obietnicom przyjaźni. Byt niepodległy Polski i jej istnienie pa-

stwowe, jej żywotność polityczna i gospodarcza, stały się pustymi słowami, gdyż nie tylko interesy i prawa Polski są pominięte, lecz nawet nie szanuje się jej narodowego terytorium.

Przysięgliśmy w obliczu Boga stać na straży szczęścia, wolności i siły Polski. — I oto dziś, pomni na nasze słobowanie, podnosimy przed Bogiem i przed światem, przed obliczem ludzi i przed trybunałem dziejów, przed ludem niemieckim i przed ludami Austro-Węgier, głos nasz, protestując przeciwko nowemu rozbirowi, odmawiając mu swego uznania, piętnując go, jako akt przemocy.

Stwierdzając raz jeszcze pogwałcenie ducha i wewnętrznej treści wydanych aktów monarszych, będziemy mogli czerpać prawo sprawowania zwierzchniej władzy państwowej, opierając się na woli Narodu, wierząc, że Naród pragnie posiadać symbol swej niepodległości i około tego symbolu stanąć zamierza. Na tej woli Narodu oprócz chcemy posłannictwo i wysiłki nasze, zachowamy w obecnej dobie, co nabyte; strzedz będziemy naszych sądów, wydających wyroki w imię Korony Polskiej, naszych szkół odradzających się w duchu polskim, a jeżeli dziś nie osiągniemy w pełni celu dążeń Narodu, prześlemy następcom naszym, co wzięliśmy z krwi Ojców, a nie uznamy pomniejszenia Ojczyzny.

Gdy na ostatnim posiedzeniu konferencji brzeskiej bolszewicy Bobinski i Radek dotknęli mimochodem stosunków czy też prawów nurtujących w armii niemieckiej, generał Hoffman, sławiony już swym historycznym brakiem siły, uznał się za powołanego „wziąć w obronę“ żołnierzy wojska niemieckiego polskiej narodowości, „którzy na wszystkich polach bitew bili się zaszczytnie za swą Ojczyznę: państwo niemieckie“. Trudno zgadnąć, na jakiej podstawie pan Hoffman czuł się w prawie przemawiać w imieniu Polaków, noszących mundur pruski, którym w tej chwili odjęta jest możliwość wynurzenia swych uczuć, dostatecznie zresztą znanych z okresu — cywilnego życia. To pewnie jednak, że nawet najmniej oświecony Bartek poznawszy, gdyby na jedno mgnienie oka uzyskał możliwość swobodnego wypowiedzenia się, wyprosiłby sobie jak najkategoryczniej tę zgola niewczesną interwencję brzeską. Km.

Lublin po akcie brzeskim.

(Od naszego korespondenta).

Lublin, 13 lutego.

Szczegóły traktatu brzeskiego rozszły się po Lublinie, wywołując przegniebiające wrażenie. Na odbywającym się właśnie posiedzeniu krajowej Rady gospodarczej rozgrywały się sceny o dramatycznym napięciu. Szczególną uwagę zwracało wzruszenie, malujące się na twarzy zabranych włościan.

i zdeptano, a po chwili ruszyliśmy w jakimś znowu niewiadomym dla mnie kierunku.

— Czy to jeszcze daleko? — spytałem jakichś cieni, przechodzących obok brzycki. — Nie bardzo, za jakie dwa pacierze staniemy na miejscu.

Nie mogłem już dojrzeć gwiazd. Nad głowami tylko szumiały cicho drzewa, i w leśnych mrokach rozlegały się przytłumione rozmowy i ciężkie odgłosy kroków. Jednocześnie gęste i noga za nogą przez takie błota, topiele i trzęsawiska, że zaledwie w godzinę zdolaliśmy się przedostać na jakieś niewielkie wzgórze, dosyć rzadko porośnięte rozróżnymi drzewami, a otoczone nieprzebyte bagnetem i wodami.

— Chwała Bogu, jesteśmy już na miejscu! — zawołał ktoś z radością.

Na wzgórzu płonęło kilkadziesiąt bujnych ognisk i wrzało jak w ułu, a gdzieś w samym środku obozowiska chwiały się zapalone łuczywa i trzaskaly siekiery.

— Stawiają ołtarz i co potrzeba — objaśnili mnie.

— A czy księża już są?

— Dopiero nade dniem przyjadą. Dałem kontowy obrok i poszedłem między ludzi.

Dochodziła już trzecia i do świtu było jeszcze daleko, a że przytem zimno przejmowa-

Katakomby chełmskie.

Nasz znakomity pisarz Wł. St. Reymont wydał przed kilku laty książkę: „Z ziemi chełmskiej“, z której wyjmujemy opis mszy „polskiej“, uroczystości katolickiej, jakie przybyli z Krakowa kapłani odbywają przed wielkanocną porą w głuchych okopach leśnych, zdala przed czujnym okiem władz rządowych. Natychmiast pismo Reymonta daje wstrząsający obraz rzeczywistości polskiej i katolicyzmu z obroną „opornych“, t. j. Rusinów chcących być obywatelami Polski.

Jechałszy brzegiem lasu z dobrą godziną, a ciemność, milczenie, cichy poszum drzew, monotony skrzyp wozów i parskanie koni tak mnie usposobiły, że już na dobre zacząłem drzemać, gdyś się wytoczyli na łaki, gesto porośnięte kępami drzew i miejscami pozalewane. Otrzeźwiełem natychmiast, bo woda bluzgała z pod kół i kopyt, a spłoszone czajki zakwiliły nade mną. Potem wjechaliśmy na jakiś szeroki wygon, niezmiennie grząski, wyboisty i pełen kałuż. Potem staliśmy dosyć długo na jakichś rozstajach pod krzyżem, gdzie już czekały sznury wozów i mnóstwo ludzi, a wciąż jeszcze było słychać nadjeżdżających.

Wielki las czerniał tuż przed nami, jak mur.

Zrobiło się nieco jaśniej, zaczęły przebiegać gwiazdy, a z wiatrem nadpłynęły jakby dalekie echa ligawki.

— Ruszać, a nie rozwiłczyć się! — zabrzmiła cicha komenda.

W parę minut dosięgliśmy czarnej ściany lasu i znowu przystaliśmy, gdyż z pod drzew rozległ się jakiś ostry i groźny głos:

— Kto jedzie?

— Swoi! Swoi! — zerwały się niecierpliwie wołania.

— Tu niema przejazdu; grobla rozmyta, most zabrały wody. Zawracajcie!

— Jechaliśmy z nadzieją, to może przejedziemy! — zagadał poważnie pierwszy wóz.

— Tak-że mi powiadajcie! A toż i strażniki umieją krzyknąć: swoi!

Słowo „z nadzieją“ było umówionem hasłem, jak się później dowiedziałem.

Odezwał się znowu drugi, przeciągły jęk ligawki, i wjechaliśmy w las; ugięły się pod bryczką jakieś dyle, koń mój zaczął się wspanać i chrapać, ale szczęśliwie przejechałem silnie rozklekotany most i literalnie utonąłem w ciemnościach. Wyniosły, zwarty bór okrył nas jakby czarnym płaszczem; nie było widać nawet koniowego zadu, a białe pnie brzoź majaczyły, jak przez sen. W jakimś miejscu musiałem zsiąść i prowadzić konia za uddę, bo ślizgał się i rzucał na gro-

bli, wyłożonej okraglakami, które zapadały się pod kopytami, jak klawisze: grzązłem niekiedy w błocie po kolana, tłukłem się o drzewa i musiałem iść cały czas chylikiem, aby się uchronić od smagania gałęzi. Wreszcie wyklekaliśmy się na suchsze miejsce. Poczulem twardy grunt pod nogami, a nad głową zobaczyłem gwiazdy i czuby drzew, rozstrzępione w czarne piorunopuze.

— Wstrzymać konie i nie ruszać się z miejsc! Musimy przepuścić pieszych — rozkazano.

Przystanęłem, i wkrótce podniosły się dookoła mnie szept i ostrożne, miarowe stąpania. W ciemnościach, jakie zalegały, załedwie mogłem dojrzeć słabe i niewyraźne zarysy jakichś cieniów, ale długo słyszałem traski gałęzek pod nogami i głuche dudnienie kroków tych tysięcy, przechodzących nieskończoną procesją, że zwolna bór napętnił się cichym, rozdręganym pogwarem, jakby belkotem wód, napływających wzburzonymi falami, aż zestrachane konie zaczęły tu i ówdzie szarpać uprzęże, i tłum się owozy; a oni wciąż szli i szli; szmer wzmagał się chwilami, to przychochał i oddalał się, spływając bezustannie w jednym kierunku, gdzieś w głąb lasów...

Nie wiem, jak długo to trwało, ale w końcu już mi się zaczęło wydawać, że cały bór się chwieje, porusza i płynie wraz z tą nie-dojrzaną, potężną falą...

Niedaleko ode mnie rozbiły się nagle ogniska i, wciąż podsypane gałęziami, wybuchło coraz potężniejszymi słupami płomieni. Setki ludzi kłębiły się w krwawych braskach. Poszedłem się ogrzać, bo zimno było przejmujące; ktoś mi ustąpił miejsca i rzekł bardzo przyjaźnie:

— Niech się pan dobrze ugrzeje, bo do rana jeszcze daleko.

Przytakiwałem też z prawdziwą przyjemnością; ogień buchał wesoło, niekiedy sygnął deszczem iskier, niekiedy z traskiem rwał się w górę i buchał płomienistą, roz-wichrzoną grzywą aż do czubów drzew, a dookoła ciżbiły się rdzawe pnie sosen twardą i nieprzejrzaną gęstwą, wśród której mrowili się ludzie, szeregi wozów i koni.

Obok mnie rozmawiano półgłosem.

— Nie zdążą przedź, niżli na świtanie.

— Byle ich w drodze nie spotkało co złego.

— Na uroczysku, tam sucho i dostęp tylko z jednej strony. Strażniki nie trafiają!

— A niech tropią: bagno głębokie... nie wyda.

— Trzeba się nam będzie niezadługo zabierać, kobiety już musiały dojść.

Umilkli nagle, gdyż zjawił się jakiś chłop i zaczął krzyczeć:

— Zgasić ogień, a toć lunę widać aż na polach!

W mgnieniu oka zawałono ziemią ognisko

Przez cały wieczór aż do późnej nocy odbywały się porozumienia i narady pomiędzy różnymi organizacjami co do zapowiedzianego na dzień następny strajku. Postanowiono odbyć pochód demonstracyjny w zupełnym spokoju i powadze.

Rzeczywiście nazajutrz olbrzymi, kilkanaście tysięcy osób liczący pochód przociągnął Krakowskim Przedmieściem. Widzieliśmy wśród uczestników wszystkie sfery Lublina i okolicy. Bardzo silnie było reprezentowane duchowieństwo, ziemiaństwo i właścicielstwo. Zdawało się, że dzień przedzie całkiem spokojnie.

Na wieczór było zapowiedziane posiedzenie Rady miasta Lublina. Na posiedzeniu uchwalono złożyć mandat. Przed magistratem zebrał się liczny tłum, a przygodni mowcy wygłaszali mowy przyjmowane z entuzjazmem. W czasie tego pojawiły się silne patrole konwulsyjnych huzarów, a ruski pułk stanisławowski zamknął niektóre ulice.

Szczególne silny kordon stanął w pobliżu hoteli „Victoria“ i „Europejskiego“, gdzie się znajduje w jednej ze sąsiednich kamienic wojskowe kino. Wobec tego, że wszystkie lokale publiczne były tego dnia na znak protestu zamknięte, a tylko w kinie wojskowym odbywały się przedstawienia, weszła późnym wieczorem garstka młodzieży do lokalu tego kina i prosiła o przerwanie przedstawienia. W czasie tego padło parę strzałów rewolwerowych, na szczęście obeszło się bez śmiertelnego wypadku. W zamieszaniu przedstawienie przerwało się, tam bardziej, że w tej chwili odezwała się na ulicy trąbka ze sygnałem do ataku i piechota stanisławowska z najeżonymi bagnetami zaczęła wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia oczyszczać ulice ku parkowi, z całkiem, trzeba dodać, przygodnych spacerowiczów.

Równocześnie z ulicy Kościuszki, przy której mieści się biuro zastępcy niemieckiej komendy armii i od strony parku Saskiego pojawiły się silne oddziały konnych konwulsów.

Dzisiaj, dn. 13 b. m. miasto pozostaje pod wrażeniem wczorajszych zajęć, których nikt się nie spodziewał, a które wskazują, jak łatwo w tak zapalnej atmosferze o następstwa niepożądane w skutkach. Wśród ludności żydowskiej, która na ogół zachowuje się obojętnie wobec tych wypadków, ale która, jak dotąd okazywała się zachęcającą bardzo dobrze poinformowaną, krąży pogłoski, że podobno rady w kraju ma objąć jakiś generał węgierski.

Krajowa Rada gospodarcza zebrała się na osobne posiedzenie i powzięła następującą uchwałę:

- 1) Wobec wrogiego aktu ze strony państwa austriackiego względem narodu polskiego, wszelkie współdziałanie z c. k. zarządem wojskowym w sprawie wyżywienia ludności stało się nadal niemożliwym, wskutek czego krajowa Rada gospodarcza rozwiązuje się.
- 2) Na jej miejsce powstaje wyłoniony dzisiaj z Iona Gospodarczej Krajowej Rady autonomiczny urząd żywnościowy, który obejmie natychmiast zarząd Centralnej Krajowej Rady Gospodarczej. Urząd ten podlega wskazówkom państwowych władz polskich.
- 3) Zadaniem tego urzędu jest objęcie dotychczasowych i skupienie reszty pozostałych w kraju zapasów żywności i podziału ich na potrzeby ludności kraju.
- 4) Wobec widma głodu i zmniejszenia spożywanych zapasów w kraju, wydane jakichkolwiek produktów spożywczych zarządem wojskowemu jest niemożliwe.
- 5) Wobec zaszłych politycznych wypadków, współdziałanie z c. k. zarządem wojskowym stało się niemożliwym i Urząd żywnościowy tworzą swoje własne organy wykonawcze.
- 6) Dla zakończenia rachunków krajowej

to może być dokuczliwiej, więc dosyć długo wczepiamy się między gromadami, porządkującymi dokoła ognisk, aż, spotkawszy znajomych chłopów, przysiadłem do nich na cawę i dopiero się dowiedziałem, że jesteśmy w Kolumbijskich lasach, które znam tylko ze słyszenia.

— Sporo ludzi się zebrało — zauważyłem, gdy rozmowa osłabła i zaczęli drzeć.

— Powinno być przeszło pięć tysięcy. A przyleciał sam wybrani, sami najbardziej potrzebujący księdza i nabożeństwa.

— A nie wytrópił nas tutaj?

— Straże pilnują po wszech najbliższych, po dromach i pod lasem, a reszta w Boskim ręku. Nikt się tu nie dostanie, ani stąd nie wyjdzie bez pozwolenia Droga przekopana i mosty posłane.

— A jakże dostanę się księża?

— Przez mokradła, ale takim przejęciem, o którym tylko wie stary Lewczuk Gęsi. On też po nich pojechał i przeprowadził.

Rozmowa jednak rwała się coraz bardziej, gdyż moi sąsiedzi, poukładawszy się pokodem przy ognisku, zasypiali jeden po drugim, aż w końcu i ja okleciłem się szczerzej w burkę, przywarłem do najbliższych pleców i natychmiast zasnąłem.

(Dokończenie nastąpi).

Rady Gospodarczej wylania się komisją likwidacyjną, która przewie swą działalność z chwilą powstania Urzędu żywnościowego.

Tyle uchwały Rady gospodarczej. Zapadły one wśród powszechnego rozdziału i rozgoryczenia.

Z ziem, które linia wytyczona przez traktat brzeski ma odciąć od Polski, nadchodzą niepokojące wiadomości. Wzburzenie wśród ludności jest bardzo wielkie. W Krasnymstawie na wiadomość o traktacie brzeskim w ciągu paru godzin zebrało się kilka tysięcy chłopów okolicznych, protestując przeciw temu aktowi z właściwą chłopu polskiemu zaciętą energią. Podobne wiadomości nadchodziły w ostatnich chwilach także i z Chełmu.

A. Z.

Clemenceau o Polsce.

Hakatystyczna „Rheinisch-Westfälische Zeitung“ przytacza artykuł o Polsce paryskiego dziennika „L'Homme Libre“, organu prezydenta gabinetu francuskiego Clemenceau. Artykuł ten powtarzamy za „Nową Reformą“.

„Historia — mówi organ francuskiego premiera — dopiero opowie, jak trudnym było zadanie utworzenia pierwszego wojska polskiego od roku 1815. Przedewszystkiem chodziło o zebranie materiału ludzkiego, a ten znajdował się pomiędzy rozlicznymi narodami, upłynęły przeto długie dni, podjęto wiele ciężkiej pracy, zanim mogło wyjść pierwsze wezwanie do armii polskiej.“

„Czas pogryzł imię Polski prawie w zapomnienie; i nas musiano przeprowadzić cały cykl historycznych i geograficznych prelekcji, by wreszcie naród zrozumiał, że kraj położony między Bałtykiem a Karpatami, nie jest ani Rosją, ani Niemcami, czy też Austrią, lecz jedynie Polską. Zadanie to podjęli pionierzy myśli polskiej, jak pułkownik Mokiewski, Tirmann, kapitan ks. Radziwiłł, oraz inni.“

„Praca ich święci dziś należyte sukcesy. Ze wszystkich części świata ścigają do nas polscy ochotnicy. Ze Stanów Zjednoczonych, Brazylii, Włoch i Rosji podążają Polacy, by gromadzić się pod pełnymi chorągiewkami. Całe doświadczone bataliony, wyrastają w Francji, jakby z pod ziemi, z tysięcy żołnierzy rekrutują się garnizony Kanady.“

„Oczywiście, że wojsko to nie będzie liczyć milionów żołnierzy, bowiem Polska na początku wojny zbyt duży już złożyła podatek w liściach. Według rządowych sprawozdań, ocenia się siłę armii polskiej na równi z armią belgijską. Jeśli chodzi o ideę, o ducha armii, to najlepiej scharakteryzują go listy, nadchodzące z Ameryki; wszystkie one pełne są wprost bezgranicznej nienawiści do Niemiec.“

„W odpowiedzi na podszepty niemieckie, możemy powiedzieć, iż Francja z nad Marne i pod Verdun, Francja z czasów Clemenceau, za jedną partję polską, a jest nią Polska właśnie. Francja będzie przyszłym sprzymierzeńcem wolnej i zjednoczonej Polski; Francja, która od lat trzech prowadzi zaciekłą walkę z barbarzyńcami Zachodu, pragnie mieć po swej stronie armię polską. Ta młoda armia, stworzona przez Francję, jest symbolem wolnej, niepodległej ojczyzny.“

„Armia polska wierzy w zwycięstwo tak silnie, jak umiały wierzyć polskie legiony w czasie francuskiej rewolucji. Pragnie ona widzieć Polskę zjednoczoną i silną, przeto dopóki nie osiągnie celu, nie pyta o wielkość ofiar. Armia polska — to właśnie Polska sama; jej wola jest wola Piłsudskiego i tych legionistów, którzy zostali uwiecznieni.“

„Nadejdzie dzień, gdy sztandar polski powieść poczyni z dawnego zamku Jagiellońskich; powracające bohatyry zbudują swe gniazdo na domostwach wolnej już Polski. W dniu tym zabrzmi głos dzwonów z katedry św. Jana uroczystym „Te Deum“, a zewsząd popłyną westchnienia ulgi, iż dzieło wyzwolenia nadszedł.“

KRONIKA.

PIĄTEK

15

Faustyna

Wschód słońca o godz. 5:44 r.

Zachód „ „ 4:54 w.

Długość dnia godz. 9 m. 08.

Z miasta.

KOMITET ZJEDNOCZ. STRONNICWZ. za wiadomiami, że dziś, w piątek o godz. 7 wieczorem, odbędzie się posiedzenie w sali magistratu.

STRAŻ OBYWATELSKA. Do wczoraj wieczora wpisało się do straży około 1000 młodych ludzi. Dzisiaj straż obywatelska pełni służbę bezpieczeństwa w całym śródmieściu w obrębie plant. W tej części miasta wzmożono też posterunki. Organa kontrolne patrolują poszczególne posterunki. W skład ich wchodzi członkowie straży rezerwowej, ludzie wiekiem starsi. Powołanie ich następuje w miarę potrzeby.

Młodzież skautowa używana jest do służby łącznikowej i ordynansowej. Zamiast kolardek na piersiach członkowie straży noszą białą wstążkę przepaski białe-amarantowe na lewym ramieniu; dziesiętnicy, setnicy i in. szerokie szarfy. Wczoraj pełniła straż obywatelską także przy „ogonkach“ ku zadowoleniu prezydium miasta, które udzieliło jej pochwały. Wczoraj, także po raz pierwszy ukazała się straż obywatelska w teatrach miejskich. Komenda straży co wieczora wydaje instrukcje setnikom i omawia bieżące sprawy.

Do honorowej straży obywatelskiej wpisała

się wczoraj radni miejscy. Stanowią oni będą w straży doradcze czynnik i interweniować w ważniejszych wypadkach.

O ŁAD I PORZĄDEK W MIEŚCIE. Do przywrócenia porządku i spokoju w rynku i na ulicach miasta potrzeba przedewszystkiem, aby w godzinach popołudniowych i wieczornych nie gromadziły się setki niedorostków, którzy dopuszczają się bezmyślnych wyrybków. Zewnętrzny wygląd miasta cierpi na tem, a zwłaszcza cierpi powaga i doniosłość chwili, która tylko poważnie odzwierciedlać się powinna w murach starej królewskiej stolicy. Z gorącą prośbą zwracamy się zatem do rodziców i opiekunów, aby dzieci nie wypuszczali z domów na wielogodzinne waleśnianie się po ulicach. Byłoby bardzo pożądanem, aby sfery inteligentne, doceniające wagę zaszłych wydarzeń politycznych, pouczyły w tym kierunku młodzież.

Zadną miarą zezwolić nie można, aby gromady niedorostków dalej harowały po Ryńku i głównych ulicach, dopuszczając się psot, które fatalnie każdej chwili nie tylko dla nich samych, ale i dla ogółu mieszkańców skończyć się mogą. Prowokatorzy dają małym różnym rysunkiem, karykaturą, konceptem wypisywane na kartkach, aby je nalepiali na oszwalowaniach drewnianych w rynku. Powoduje to zbiegowiska i tamowanie ruchu. Straż obywatelska wystąpi ostro przeciw zbiegowiskom gawiedzi, a spodziewamy się, że oby walele udzieliła jej energicznego poparcia. Powinniśmy okazać, że sami potrafimy w mieście utrzymać ład i porządek i nie dopuścić do nieobliczalnych następstw w wyrybkach niedorostków.

PROTEST krak. Stowarzyszeń kobiecych przeciw czwartemu rozbirowi Polak, podpisał — oprócz wymienionych już wczoraj instytucji — „Pracę narodową kobiet polskich“. Z AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI. Posiedzenie Wydziału filologicznego odbędzie się w poniedziałek dn. 18 b. m. o godz. 5 i pół wieczorem. Porządek dzienny: Czł. J. Rostafski: Rośliny i zwierzęta w poezji Mickiewicza; Dr M. Smolarski: Adam Mickiewicz jako krytyk i esteta, ref. czł. Kallenbach.

ODCZYT PROF. K. MORAWSKIEGO na czele PP. Ekonomek, który miał odbyć się w poniedziałek dn. 18 b. m., został odłożony.

SREBRNE GOSY. Rektor Akademii sztuk pięknych, znakomity artysta-malarz, prof. Teodor Aksentowicz, obchodził w dniu wczorajszym 25-tą rocznicę ślubu małżeński. Z tego powodu z licznych sfer towarzyskich Krakowa, w których pp. Aksentowiczowie cieszą się szczerą sympatią i popularnością, otrzymują pp. Aksentowiczowie serdeczne życzenia.

Z MUZEUM NARODOWEGO otrzymujemy następujący komunikat. Wśród licznych zniszczeń dzieł sztuki w naszych dworach, w mieniu należy nieszczęśliwie zniszczenia w Słanymce. Uszkodzone tam arcydzieła Grottera, Kotsisa i innych artystów polskich, oraz stare portrety rodzinne. Chcąc uchronić te skarby od dalszego zniszczenia i roztrącenia, przesyła je hr. Tarnowska w przechowanie do Muzeum Narodowego. Aby zwiędzającym Muzeum dotrzymać sposobność zapoznania się z tym cennym zbiorem prywatnym, Zarząd Muzeum Narodowego postanowił go wystawić, nie czekając na restaurację tych dzieł sztuki, która ma znacznie później nastąpić. Publiczność będzie się mogła oglądać w takim stanie, w jakim je zostawiła inwazyja. Jestto drobny tylko przyrządek do zestawienia ogromnych szkód, które w zabytkach kultury poniósł nasz kraj. Na razie wystawiono mniejsze obrazy Grottera w gablotach Langierowskiej, między nimi przedzielną kompozycję „Amora i Psyche“ schodzących wśród nocnych księżyców z postumentu, „Szkółkę wiejską“, znakomitą głowę wiejskiego chłopca pełną wyrazu, oraz autoportret z r. 1858.

MARYNETKI POKOJOWE. W KRAKOWIE. Arcywesola impreza artystów i literatów lwowskich, która cieszyła się tak niezwykłym powodzeniem we Lwowie, zjeżdża z 3 dni do Krakowa. Zjedzie obojętnie Wilson, Kieretki, Trocki i ... Homo novus, by radzić nad dylematami wojny i pokoju. Trzy akty przepysznej satyry pełnej subtelnych humoru, o treści wesołej „Teatru marynetek“, na którego tekst złożyły się pióra najwybitniejszych literatów lwowskich. Doskonałe figurki wyszły z pracowni artysty rzeźbiarza Kurczyńskiego. Wielki zjazd obojętności z całego świata odbędzie się w sali „Kino Wanda“.

PODZIĘKOWANIE. Zarząd Sekcji „Samarytanina Polskiego“ opiewa nad legionistami, składa jak najserdeczniejsze podziękowanie Komitetowi pań, który pod przew. pp. bar. Maryli Hagen, Michalina Laskiej i Pauliny hr. Ledóchowskiej urządził w ubiegłą niedzielę w sali Grand Hotelu pod protektorem ks. Renaty Radziwiłłowej i gub. hr. Szeptkowskiej wielki kiermasz na dochód schroniska legionistów-inwalidów. Również dziękuję wszystkim łaskawym ofiarodawcom za hojne datki złożone na cele kiermaszu. Niebawem wprost dochód brutto: 13.125 K 65 hal., netto 10.444 K 35 h. pozwoli Sekcji na dalsze utrzymywanie schroniska dla inwalidów legionowych, którzy w Krakowie uczęszczają przeważnie do szkół średnich, na uniwersytet i do szkół handlowych. Wszystkim paniom, które darami i gotówką współpracowały przyczynić się do urządzenia kiermaszu, jak-niemniej wszystkim łaskawym ofiarodawcom jeszcze raz serdeczne „Bóg zapłać“.

KARTY KONTROLNE na chleb, mąkę i cukier dla osób wojskowych. Biuro prasowe prezydium namiestnictwa donosi: Celem zapobieżenia podwójnemu zaopatrywaniu osób wojskowych w środki żywności racjonowane, tj. wydawane jedynie za okazaniem odpowiednich kart kontrolnych i odcieczą odpowiedniej ilości odcinków, zarządziło namiestnictwo (kraj. Urząd gospodarczy) aby cywilne „komisyje dla chleba“ wydawały karty kontroli spożycia

chleba, mąki, cukru i t. p. osobom wojskowym, którym w zasadzie nie należą się karty, tylko wtedy, gdy wykazą się poświadczaniem właściwej władzy wojskowej, że zostały wyłączone czasowo lub trwale z zaopatrywania w środki przez zarząd wojskowy. Wydawanie kart kontroli spożycia należy potwierdzić na wspomnianym dokumencie wojskowym.

W SPRAWIE ODZIEŻY I OBUWIA. Magistrat komunikuje: Strony, żądające poświadczeń zapotrzebowania odzieży, bielizny i obuwia, zgłaszają się w Wydziale III b. magistratu prawie wyłącznie w czasie między godziną 11-tą a 1-szą. Powoduje to utrudnienie w urzędowaniu, a zarazem wywołuje przepięnienie biur i zmusza interesowanych do dłuższego oczekiwania. Zwyczajowy, 12 godzinny urzędwe trwają od 8-2, biuro w godzinach początkowych i końcowych ma bez porównania więcej czasu, a mniej zajęcia. Magistrat uprasza zatem publiczność, aby w własnym interesie zechciała zgłaszać się już od godz. 8 rano, co usunie częściowo zwyczajne dotychczasowe przepięnienie, a umożliwi stronom szybsze nabycie żądanych poświadczeń.

Z Polski i ze świata.

Z RUCHU OŚWIATOWEGO W LUBELSKIM. Z Piasków Wielkich pod Lublinem piszą nam: Wśród obecnego zamętu w naszym życiu społecznym jedynie pocieszającym i nadzieją na przyszłość rokującym objawem jest zrozumienie, szczególnie przez szerokie masy włościaństwa, doniosłości oświaty dla przyszłości tak jednostek, jak i całego narodu. W niebawym szybkim tempie rozwija się publiczne szkolnictwo elementarne, przez rząd rosyjski celowo zaniedbywane. Jako przykład może służyć nasza gmina. Przed wojną była w Piaskach jedna szkoła, w której uczęszczało zaledwie kilkadziesiąt dzieci; utrzymanie tej szkoły kosztowało 1800 rubli rocznie. Obecnie mamy w gminie 18 szkół o 29 siłach nauczycielskich; do szkół tych uczęszcza przeszło 1200 dzieci, a budżet szkolny na rok 1918 wynosi 105.000 K. Lokale szkolne są starannie dobrane, urządzenie sal solidne, szkoły wszystkie zaopatrzone w potrzebną ilość pomocy naukowych i piękna, doborowa biblioteka dla dzieci. Szkolnictwem gminy kieruje Rada szkolna miejscowa, której duszą jest miejscowy proboszcz, ks. Feliks Czyżewski. Wyjątkowy ten człowiek poświęcił całą swoją energię i ogromną pracowitość, zmyślił organizację i zapobiegłość szkolnictwa gminy. Zapisał jego udziału się współpracownikom w Radzie szkolnej, zgrażał nauczycielstwo do ostatecznych wysiłków i odbił się głównym echem w sercach obywateli i włościanstwa gminy, która, pomimo niesłychanie trudnych warunków życiowych, nie szczędziła grosza na utrzymanie szkolnictwa, nakładając na siebie dobrowolnie znazne podatki. W osobie ks. Czyżewskiego znalazł też nauczycielstwo gminy gorącego orędownika. Dzięki wyłącznie jego zabiegom spełnia gmina swój obowiązek także wobec nauczycielstwa, dla o jego byt materialny i roztacza nad nim opiekę, w obecnych ciężkich czasach tak bardzo każdemu, a szczególnie pracującemu na wysunętych posterunkach nauczycielstwu potrzebna.

ZŁAPALI SIĘ W PUŁAPKĘ. W „Dzienniku Cieszyńskim“ czytamy: Podczas zeszłorocznych czerwcowych „rekwizycji“ w zagłębiu ostrawsko-karwińskim spłądowano wiele sklepów. Właściciele ich, prawie sami żydzi, obiektywnie sobie wyrzuciły im szkody na 5 milionów K i zwróciły się do ministerstwa spraw wewnętrznych o wynagrodzenie. Ministerstwo poleciło komisaryatowi policyj w Mor. Ostrawie zbadać te szkody, przyczem wyszło na jaw, że kupcy mieli umowę przedmiotów na składzie, które już w tej chwili nie były w handlu, jak ryż, albo już przeszły pod zarządek państwowy, jak kawa. W następstwie tego zaskarżono ich o ukrywanie zapasów żywności w celach uchwylnych. Zdało się, że płaćdujących najbardziej drażniły te ukryte zapasy i w niektórych wypadkach przeprowadzali sądy doradcze, np. w Łąkach, gdzie handlarzowi napchali do ust prawdziwego mydła Schichta.

O ZNISZCZENIU MATURY W NIEMCZECH. Berliński „Tageblatt“ umieścił pod wspólnym tytułem: „Zawarcie pokoju z naszymi synami“, głosy najwybitniejszych powag naukowych, dających do całkowitego zniszczenia matury. Między innymi bawarski minister oświaty Knilling podaje dwa powody, przemawiające za skasowaniem egzaminu dojrzałości: pierwszym jest ten, że uczeń dale się przedtę dostatecznie poznawszym nauczycielom przez wieloletni pobyt w szkole, zwłaszcza zaś przez ostatni rok studiów; że wobec tej gruntownej oceny egzamin jest tylko próbą przypadkową, nie do niej nie dodaje się, a często podająca zupełnie fałszywy obraz przygotowania ucznia. Drugim powodem jest, że usunięcie egzaminów pozwoliłoby użytkownikom lepiej ostatni rok szkolny, który obecnie bardzo cierpi na tem, że myśl uczniów i nauczycieli zajęta jest zbliżającymi się egzaminami. Sądzi więc minister Knilling, że świadectwo z ostatniej klasy szkoły powinno wystarczyć, jako dowód dostatecznego przygotowania się młodzieży do szkół wyższych.

Inny pedagog, Tomasz Mann wprost z entuzjazmem odnosi się do myśli zniszczenia matury. Piszę on: Z radością i bezwzględnie umiarem słyszę o ruchu przeciw maturze. Nie jestem radykalistą i nie lubuję się w nieodpowiedzialnych wspaniałych gestach literackich uszczęśliwiający ludzkości. Sądzę jednak, że bezwarunkowo powinny być skasowane te długie tortury, w czasie których młodzi, przeważnie 18-letni, ludzie mają się okazać chodzącymi encyklopediami; powinny być zniszczone te egzamina, podczas których „spalonych“ nieledwiego egzaminatora gdyby doniego zwrócono to

pytania, któremi erzaninuje się uczniów. Za zatrzymaniem matury obstarwać mogą tylko nieprzyjaciele młodzieży. Sami profesorowie skarżą się, że oczekiwanie ostatecznych egzaminów ciąży na całym ostatnim roku szkolnym jak zmora.

POBICIE SCHEIDEMANNA PRZESŁIŁ. W głównej komisji pruskiego sejmiku omawiał socjalistyczny poseł Scheidemann dokładne wypadki strajkowe, piętnując brutalne zachowanie się policyi wobec strajkujących. Bito kobiety i dziewczęta. Poseł Scheidemann, który dowiedziawszy się o zajęciach w Moabicie, szedł w kierunku tej dzielnicy, spotkał grupę ludzi około 30 i zatrzymał się, aby uspokoić wzburzonych. Wówczas na zebranych rzuciła się policya, przyczem Scheidemann został również pobity. Jeden z polleyantów poznał go, mówiąc:

— To Scheidemann! — poczem policyanci napadli na posła, szarpali go i bijąc w najbrutalniejszy sposób.

Gdy Scheidemann zwrócił się po obronę do kapitana, komendanta oddziału, odpowiedział tenże:

— Bardzo dobrze! Idź pan dalej! Cenzura skonfiskowała faktyczny przebieg tego wypadku, umieszczony w „Vorwärts“. Podaje go obecnie wiedeńska „Arbztg“.

Zawiadomienia i komunikaty.

Z KURSÓW BARANIECKIEGO. Na kursach wyższych dla kobiet im. Baranieckiego wpisy na drugie półrocze już się rozpoczęły a wykłady zaczynają się we wtorek, t. j. 19 b. m. Informacje w kancelarii kursów, Karmelicka 32, II p.

ZWIĄZEK NIEWIAST KATOLICKICH. Za wiadomiami, że w jego Czytelnicy przy ul. Szczepańskiej 1, 5, I p. odbędzie się dn. 16 b. m. o godz. 5 popoł. zwykłe zebranie sobotnie. Wydział uprasza członków o liczny udział. Wstęp wolny.

NOWY KONSUM. Otrzymujemy następujące pismo z prośbą o umieszczenie: Dla członków Stowarzyszenia kupaców i młodzieży handlowej w Krakowie została założona Spółka spożywcza. W skład dyrekcji wchodzi pp. Fischer, Piasecki i S. Ungeheuer, jako dyrektorzy, zaś pp. K. Jarosz i E. Ostaszewski jako zastępcy dyrektatorów. Przesłem Rady nadzorczej został wybrany p. Sklebiński, sekretarzem p. St. Burnatowicz; członkami Rady nadz. pp.: Al. Adelman, J. Massar, J. Sienkiewicz i St. Wołkowski, jako zastępcy pp. fir. Martin, Augusta Seiborowska i Michał Szentlar. Sklep będzie się mieścił przy ul. Szewskiej 1, 7, parter. Udział 50 kor., wpisowe 5 kor. Wszyscy Kupcy i młodzież handlowa powinni w imię solidarności kupieckiej przystąpić do tej Spółki. Zgłoszenia u p. Karola Jarosza, ul. Florjańska 1, 35, od 8 do 7 wieczór.

KATARZYNA KARASZKIN. Sensacyjny dramat na tle stosunków rosyjskich, niezmiernie bogata wystawa i „Kto mnie pocałuje?“ oryginalny żart Heleny Możajewskiej wystawia od dziś „Uciecha“. Część dochodu przeznaczono na szkoły polskie w Chłomszczyźnie i na Podlasiu. W poniedziałek dn. 18 b. m. przedstawienie nie będzie.

KINO „OPIEKA“. Od piątku dnia 15 do poniedziałku dnia 18 b. m. wyświetla kino „Opieka“ nadzwyczajny film w 4 aktach z prologiem: „Przygody słynnego dedektawy Joe Deelst“ czyli „Wesele w ekscentrycznym klubie“. Film ten, pełen wstrząsających momentów, utrzymuje uwagę widza w napięciu do ostatniej chwili. Ponadto bardzo wesoła komedia. Program ilustruje muzyka wojskowa. Cały dochód przeznaczony na inwalidów wojennych, pochodzących z Galicji.

KOMU Z SZANOWNYCH CZYTELNIKÓW wiadome jest miejsce pobytu inżyniera Konstantego Aleksy, który przed kilku laty mieszkał w Krakowie, proszę zawiadomić Chodzący Pęci Piotr, k. u. k. Sappearkompagnie 3/5 Feldpost 211.

Ze Stowarzyszenia kandyd. adwokatów. W sobotę 16 b. m. o godzinie 6-tę; wieczór odbędzie się w lokalu Izby adwokatów w Krakowie przy ul. Gołębiej 1, 6. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia kandydatów adwokatów w Krakowie z porządkiem dziennym: „Regulacja plac“, na które Wydział Stowarzyszenia zaprasza wszystkich kandydatów adwokatów.

Związek stróżów, robotników i służby domowej, połączony z Towarzystwem „Rafała Archaniola“, zaprasza pobożną publiczność do brania udziału w odbywających się Pasach w sobotę wielkiego postu o godzinie 3 po południu i w niedzielę w obchodzeniu stacyi czyli Drogi Krzyżowej w kościele św. Krzyża w Krakowie.

Wiadomości gospodarcze.

GALICYJSKI WOJENNY ZAKŁAD KREDYTOWY podaje do wiadomości, że po koniecu stycznia udzielił promes pożyczkowych: instytucjom pieniężnym 78.128.492 K, właścicielom dóbr tabularnych na 122.278.350 K, dzierżawcom dóbr tabularnych na 7.888.000 K, włościanom na 35.013.810 K, właścicielom domów na 18.732.113 K, kupcom, przemysłowcom i rzemieślnikom na 23.527.100 K, wolnym zawodom na 1.117.000 K.

Równocześnie podaje się do wiadomości sfer interesowanych, że udało się Zakładowi uzyskać od Ministerstwa skarbu zaliczenie powiatu zaleszczyckiego do tych powiatów, w których udziałem na może pożyczek bez jakichkolwiek ograniczeń. Także co do miasta Tarnopola i wschodniej części powiatu tarnopolskiego nastąpiła pewna ulga, a mianowicie, że nawet w pasie leżącym bliżej, niż 20 km. od linii frontu, będzie Zakład udzielał pożyczek, o ile udzielenie ich leży w interesie publicznym (urządzenie gospodarstw rolnych, przemysłów niezbędnych przy odbudowie kraju, aprowizacyi itp.).

Z Królestwa Polskiego.

Piotrków. Odbito się tu uroczyste posiedzenie Rady miejskiej w sali Stowarzyszenia Rzemieślników, największej sali miasta. Przy przewodniczącym sali, galeryach i przedsiobkach wiceprezydent Ostrowski zgłosił zgromadzeniu, poczem przemówił b. prezydent Rudnicki, prokurator sądu polskiego. Następnie w imieniu wszystkich grup radzieckich, radny Dobrzański odczytał deklarację, w której Rada trybunałowa miasta Piotrkowa, wraz z całym narodem, pociągając do brzości jako akt gwałtu i stwierdzając polską przemoc, oświadczając, że nieznosimy i wszelkimi środkami będziemy dążyć do odzyskania wszystkich ziem polskich dla niepodległego państwa. Po odczytaniu deklaracji tłumnie zgromadzeni odśpiewali Rotę.

Chełm. Wiadomość pokojowa w Brześciu wywołała tu wrazenie tragiczne. Miasto przywodziło żalobę. Przy tłumnym udziale mieszkańców odbyło się mabożeństwo żałobne. Miasto zmieniło zupełnie wygląd — sklepy, kina, instytucje publiczne zamknięte. Aresztowano wiele osób z pośród manifestujących.

Kielce. Na wiadomość o układach brzeskich, ludność miasta Kielce i polskie czynności reprezentacyjne zamianowały wspólnym protestem przeciw uplanowanemu wydzieleniu części ziem polskich z ciała państwa. Manifestacja Rady miejskiej i całej ludności, wstrząsnęła do głębi samych chełmian, w całości ojezyny, złączyła się z manifestacją ludu, który po wszech okolicznych wszędzie występuje przeciw brzeskiemu traktatowi.

Ponadto otrzymujemy z Dąbrowy następującą wiadomość:

Dąbrowa. (Telef.). W kopalni węgla w Gwoździu w powiecie będzińskim wybuchł strajk na tle politycznym.

Z Litwy.

„Naprzód” zamieszcza następujący list z Wilna:

Wilno, 10 lutego. Ostawiona „Litewska Rada krajowa” została robita. Wystąpili z „Rady” socjalno-demokraci i ludowcy.

Wśród Litwinów przynębienie wobec perspektwy aneksji Litwy przez Niemców: stąd ciążą zbliżenia się do Polaków. Proponowany jest zjazd polsko-litewski. Z łona stronnictwa polskiego widać udział pp. Kogonicki, Al. Flater, Ludwik Chomiński, Dr Węsiński, Federowicz.

Delegaci wojsk polskich w Warszawie.

Delegaci wojsk polskich w Warszawie, że przybyli tam delegaci wojsk polskich armii gen. Musińskiego: Przedwczoraj, tj. we środę, byli przyjęci na audyencyjną przez Radę Regencyjną i przez reprezentanta rządu polskiego. Podczas audyencyjnej towarzyszyli im stale delegaci rządu niemieckiego. Na ulicach miasta ludność witała ich wszędzie owacyjnie. Ubrani w brązowe mundurki „khaki”, jako odznaki noszono orła polskiego i amarantowe epolety. We środę mieli odejść z powrotem. — Zamierzano konferencyjną delegatów wojsk polskich z reprezentantami oficerów legionowych nie doszło do skutku z powodu zasadniczego sprzeciwu niemieckich władz okupacyjnych.

Wedle innej wersji, mają to być delegaci oddziałów armii organizującej się na Ukrainie, podległej Związkom wojskowym, należącemu od Komendy Naczelnej Wojsk Polskich, i mieli przybyć z Kijowa.

Jak się usprawiedliwiają.

Dlaczego wydano ziemie polskie.

Wiedeń. B. kor. Dzienniki ogłaszają ze strony polonimowej „wyjaśnienia o wydarzeniach i związku ostatnich wypadków w Brześciu: Podstawą wobec stanowiska Trockiego, mianowicie w kwestii zastosowania zasady samostanowienia narodów, nie było, bym dojdzie do pomysłowego zakończenia pokoju na froncie wschodnim, postanowiono uczynić wyjątek, tj. zawrzeć pokój z Ukrainą i w ten sposób doprowadzić do załatwienia także sprawy rosyjskiej. Pokój z Ukrainą musiał się zawrzeć już z tego powodu, ponieważ przez to została otwarta droga do najbogatszego spichrza zbożowego Europy. Kraj ten wprawdzie nie jest jeszcze odpowiednio zorganizowany i trzeba jeszcze zgodnych zarządzeń, aby umożliwić obrót gospodarczy. Sama możliwość w tym kierunku jest teraz daną i stopniowo powiększa się, stosownie do otrzymanych zapewnień sprowadzić zapasy, o ile są one do rozporządzenia. Pokój ten można było osiągnąć tylko pod warunkiem koncesji co do obszaru Chełmskiego, zyczenia, które mogły być spełnione przy zastosowaniu uznanej przez nas w czasie rokowań w odniesieniu do obszarów rosyjskich zasady samostanowienia narodów w(l) Chełmie — zyczenia jest etnograficznie tak bardzo mieszanym krajem, że o przynależności do Polski właściwie nie może być mowy(l) Linia, która w traktacie pokojowym dzieli kraj, została obrana dlatego, ponieważ na wschód od tej linii przebiega element ukraiński. Zresztą linia ta nie jest o-

statecznie ustalona i została tylko w ogólnych zarysach(?) ustalona, według etnograficznych linii granicznych. Rozgraniczenie szczegółowe będzie powierzone mieszanym komisjom, przy czym żywiołowi polskiemu przysięga się odpowiedni wpływ. Komisja ta przy przeprowadzeniu swego zadania, uwzględni odpowiednio zyczenia i potrzeby ludności miejscowej. Jest rzeczą niezrozumiałą(!!) że rozwija się opór przeciw postanowieniu, które rzeczowo jest zupełnie uzasadnione. Zasada prawa samostanowienia jest miarodajną dla wszystkich... rosyjskich obszarów, dla obszaru polskiego nie może więc być innej zasady, niż dla innych obszarów Rosji. Dla Polaków postanowienie to jest niespodzianką, ponieważ nie otrzymali nigdy wyraźnych przyrzeczeń i przeciwnie wobec ministra spraw zagranicznych występowali kilkakrotnie za zasadą, którą obecnie zastosowano przy wytyczeniu granicy. Pokój z Ukrainą jest poprostu osi całego dzieła pokoju i opór przeciw jego postanowieniu nie może być uważany za zgodny z interesami monarchii, albowiem według postanowień traktatu pokojowego, wszystkie nadwyżki zboża w Ukrainie (o ile są one do rozporządzenia), jak się powiedziało w poprzednim ustępie. P. R.), mają być do 31 czerwca oddawane. Została utworzona komisja, której zadaniem będzie przygotować zapasy do sprzedaży i wydać postanowienia, czy i w jakiej mierze my mamy ku temu użyć pomocy. Pomoc ta będzie polegała nie tylko na dostarczeniu środków technicznych, ale także wojskowych. Wojskowe eskorty miałyby być potrzebne, gdyby miejsca załadunku i punkty węzłowe w kraju musiały być chronione, przeciw wdzieraniu się band i atakom bolszewickim. Nie idzie tu o przyniesienie wojskowe, lecz o wspólne zorganizowanie służby bezpieczeństwa, i o wydobycie zboża.

Manewr Trockiego.

Oddziałanie zawarcia pokoju z Ukrainą na Rosję nie dało długo na siebie czekać. Jeszcze tego samego dnia wprowadził Trocki niespodzianie na porządek dzienny sprawę poprowadzenia granic i ich ustalenia przez komisję mieszaną. Propozycje te naturalnie zaakceptowano, a komisja zebrała się już dnia następnego, jednakże nie dała żadnego rezultatu. Na pełnym posiedzeniu sprawa ta nie wróciła na porządek obrad, ponieważ Trocki złożył jedynie oświadczenie o zakończeniu stanu wojennego i demobilizacji. Uznając niemożność prowadzenia dalej wojny w danych warunkach, rząd sowieński wolał z pewnym rozgięciem złożyć broń i przybrać wobec świata pozę pogwałcenia. Taktyka Rosjan wydaje się jednak najgorzej dla nich, gdyż przez ich oświadczenie nie jesteśmy w żaden sposób związani i znajdujemy się zatem z Rosją według prawa międzynarodowego jeszcze ciągle w stanie wojennym, kwalifikowanym przez obowiązujące jeszcze rozjemstwo z wypowiedzeniem. Rząd rosyjski dał nam więc możliwość wypowiedzenia zależności od okoliczności i potrzeby rozjemstwa i prowadzenia wojny dalej, lub też oddania z naszej strony również podobnego oświadczenia pokojowego. Austro-Węgry w każdym razie nie mają powodu do wypowiedzenia zawieszenia broni, w Niemczech zdają się oceniać to bardziej sceptycznie, lecz jak się zdaje, wkrótce wyjaśnią się zapatrzywania na tę sprawę. Z drugiej strony byłoby jednak wielkim błędem obiecywać teraz również z naszej strony stan pokojowy i w ten sposób związać sobie ręce. Nie byłoby to pożądanym na wypadek, gdybyśmy naprzykład musieli interweniować dla ochrony Ukrainy. Jednakże nasze stosunki z rządem rosyjskim nie są zerwane i także Rosyjanie nie chcą tego. Przeciwnie, chcą oni kontaktu dyplomatycznego na drodze telegrafu bez drutu i za pośrednictwem obradujących obecnie w Petersburgu komisji.

Co do Rumunii, to oczekujemy w najbliższym czasie jej oświadczenia, że jest gotowa rozpocząć z nami rokowania.

Ukraińcy galicyjscy w Brześciu.

„Głos” donosi z Warszawy: Jak w tutejszych kołach słychać, w ciągu ostatniego tygodnia w Brześciu bawili pp. Wasilko i Kost' Lewicki.

Sytuacja w Wiedniu.

Wiedeń. (Telefonem). Tutejsze dzienniki popołudniowe dorachowały się w końcu, iż rząd osiągnie dla budżetu większość 12 do 20 głosów. Wniosek ten opiera się na przysposobieniu, że w grupach opozycyjnych przedyskutujemy zaś w Kole polskim, będą silne absencje.

W jaki sposób do tego rezultatu, tj. większości dla rządu dzienniki wiedeńskie mogły dojść, jest zagadką, zwłaszcza, że jak dotychczas rzeczy stoją, socjaliści niemieccy nie będą głosowali za budżetem, lecz usuną się od głosowania. Nie ulega bowiem kwestii, że sytuacja wytworzona układem brzeskim nie ulega żadnej zmianie; nie ulegała przedyskutujemy w Kole polskim.

Dzienniki wiedeńskie liczą wprawdzie to, że Polacy po wysłuchaniu wyjaśnienia dra Czernina zmienią swe zapatrzywania, lecz nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż inspirowane przez ministerstwo spraw zagranicznych komentarze co do wytyczenia linii granicy na ziemi chełmskiej z współudziałem przedstawicieli Polaków, podziały jeszcze bardziej w kierunku pogłębienia przepaści między Kołem a rządem. Poza to „N. Fr. Presse”, przynosząc wi-

domosć o dymisji Kucharzewskiego, ostrzega przed wyciąganiem dalszych konsekwencji z tego faktu, gdyż granicą ziemi chełmskiej nie jest jeszcze ustalona, ma ją bowiem wytyczyć „mieszana komisja”.

„Acht Uhr. Blt.” pisze: Jedynym narodem, który wyniósł korzyść z wojny są Polacy(l) Żaden naród nie miał dotąd pewności, jaką korzyść odniesie z wyłanej krwi. Jedni tylko Polacy mieli pewność, że Polska będzie odbudowana. Mimo to Koło Polskie wzbiera się głosować za kredytem dla państwa.

Nie ulega wątpliwości, że wszystkie te artykuły wiedeńskie mają na celu odpowiednie urobić opinię niemieckiej publiczności, która niema najmniejszego wyobrażenia o stosunkach, panujących w obszarach zaprzeczanych za wątpliwą misją wątpliwej soczewicy.

Również z głosów wiedeńskich nie może publiczność niemiecka wyczuć tego, co się dzieje w Galicji, zwłaszcza w Krakowie. Nie wieszcie czy, przyczyna tego jest obecnie zresztą liberalnie stosowana cenzura, czy też tendencja przemierzania wszystkiego, co politykę Czernina mogło przedstawić w prawdziwym świetle.

Protest Tow. dziennikarzy polskich.

Lwów. (Tel. pryw.) Towarzystwo dziennikarzy polskich wydało odezwę, w której między innymi powiada:

Towarzystwo dziennikarzy polskich we Lwowie w obliczu potwornego gwałtu, zamierzonego ponownie na żywym ciele narodu polskiego stwierdza, że odwołanie na rzecz republiki ukraińskiej ziem, należących historycznie, państwowo, kulturalnie i narodowo do Królestwa polskiego, jest bezprawiem, stojącym w sprzeczności z aktami z 5 listopada 1916 i 12 września 1917, a także z temi wszystkimi oświadczeniami monarchów, rządów i mężów stanu mocarstw centralnych, ktorými poręczono Polsce jej niepodległość bytu państwowego, tudzież integralność jej granic.

Towarzystwo dziennikarzy polskich stwierdza, że hr. Czernin, kładąc pierwszy swoje nazwisko na traktacie brzeskim, przekreślił zarazem te wszystkie uprawnione nadzieje, z ktorými Polacy, na podstawie wieloletniej tradycji zwracali się do starej dynastji habsburskiej, — zarazem zaś minister spraw zagranicznych Austro-Węgier, powołany z natury swojego urzędu do strzeżenia postanowień prawa międzynarodowego, dopuścił się jaskrawego jego pogwałcenia, podpisał bowiem akt, że stanowiska tegoż prawa nie ważny, gdyż odstępującej ziemie, bynajmniej w skład monarchii austro-węgierskiej nie wchodzić, znajdujące się tylko w czasosowym władaniu armii okupacyjnej, należące w istocie do państwa, które weale z monarchią na stopie wojennej nie pozostaje.

Towarzystwo dziennikarzy polskich we Lwowie wyraża głęboką ufność, że rząd Królestwa polskiego, oraz przedstawicielstwa Polski w Wiedniu i Berlinie, uczynią wszystkie, co leżeć będzie w ich mocy, aby nie dopuścić do ratyfikacji traktatu brzeskiego, — nieważnego, bo zawartego bez udziału, woli i wiedzy jedynego czynnika w tym wypadku uprawnionego, to jest właśnie rządu i reprezentacji Królestwa Polskiego.

Towarzystwo dziennikarzy polskich ocenia, że opinia publiczna w całej Polsce bez względu na różnice polityczne, dotąd ja dzielnie, w tem najważniejszym dniu zadani całą siłą rząd polski poprze i stwierdza, że cała prasa polska, bez różnicy przekonań politycznych w sprawie gwałtu brzeskiego zajęła już dziś stanowisko zupełnie jednomyślne i bezwzględnie odpowiadające chwili.

Towarzystwo dziennikarzy polskich we Lwowie, wyraża głęboką ufność, że strasliwe wstrząśnienie, które obecnie przychodzi dusza polska, stanie się początkiem nowej ery, zrywającej z wszelkimi złudzeniami i wspierającej się odąd jedynie i wyłącznie na niczym innym, jak tylko na głębokiej ufności w niespożyte siły nieśmiertelnego narodu polskiego, oraz w nieprzedawnione nigdy historyczne prawo Najjaśniejszej Republiki polskiej.

Manifestacyjny strajk we Lwowie.

Lwów. (Telefonem). W poniedziałek odhodzi się tu manifestacyjny strajk. Teatr odwołał na ten dzień przedstawienie, dzienniki nie wyjdą. Podnieć należy, że mimo prowokacyjnego zachowania się Ukraińców, do żadnych demonstracji nie przyszło.

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, dn. 15 bm. 1918.

Urzędowo ogłasza dn. 14 bm.:
Zadnych szczególniejszych wydarzeń.
Szef sztabu generalnego.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, dn. 15 bm. 1918.

Urzędowo ogłasza dn. 14 bm.:

Zachodni teren wojny:

Anglicy i Francuzi na wielu miejscach frontu dalej podejmowali swe wywiady. Na północ od Lens i w Szampanii przyszło przeto do gwałtownych walk. W wysuniętej naprzód części naszych pozycji na południowy zachód od Tabbure usadowili się Francuzi. Nasza piechota wzięła jeńców we Flandry i na wzgórzach Mozy.

Pierwszy jen. kwatery. Ludendorff.

Wieczorny biuletyn niemiecki.

Berlin. B. kor. Biuro Wolffa donosi dn. 14 bm. wieczorem: W Szampanii czynność bojowa na odcinkach na północ od Prunay i na południowy-wschód od Tabbury, była wzmożona.

Cesarz Karol do armii.

Wiedeń. B. kor. Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Cesarz wydał z powodu rosyjskiego oświadczenia w sprawie zakończenia stanu wojennego następujący rozkaz do armii:

Rosyjskie wojsko milionowe, przystępując do złożenia oręża, podniesione przeciw monarchii. Nie chcę opuścić sposobności bez zwroćnia się w tej chwili z kilkoma słowami do mojej siły zbrojnej. Spoglądam przedewszystkiem na ciężkie tygodnie i miesiące, w ktorých siła zbrojna Austro-Węgier z błogosławieństwem mego wuja stryjcznego, musiała stanąć przeciw całej potędze pierwszej ofensywy rosyjskiej. Wszystko, co się później dokonało w wiernym współdziałaniu z naszymi walecznymi sprzymierzeńcami, opanowało się na mocy tej próby ogniowej. Ofensywa gorlicka i tarnowska była możliwa przez tę bolesną i krwawą sieć pierwszych polskich i galicyjskich bitew i pierwszej zimy karpackiej. Odebranie Lwowa, zdobycie Demblina i Brześcia i obrona z r. 1916, przy końcu której przebywałem pośród moich wiernych, zwycięskich wojsk. Wszystkie te zwycięstwa byłyby nie do pomysłienia bez zapahu i ofiarności tego okresu początkowego. Wielka rosyjska klęska rozpoczęła się nad Sanem i nad Dunajcem. Zrozumienie tego będzie należało po wszelkie czasy do najświetniejszych tradycji ojczyznnych dzieł. Nie nadszła jeszcze chwila, w której mógłbym powołać moich żołnierzy do domowego ogniska, ale chwila ta przyjdzie, i oby wtedy moje ludy z podniosłych wspomnień o chwale wojennej swoich czynów, czerpały siłę do odbudowy i nowego rozwoju. Niech Bóg będzie z wami!

Karol m. p.

Wojska austriackie w Brodach.

Wiedeń. B. kor. Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Po myśli art. II. ustęp B) traktatu, zawartego z Ukrainą, który przywraca status quo ante granicy między Austro-Węgrami a Rosją, wojska nasze wczoraj wmaszerowały do Brodów. Batalion strzelców, który wmaszerował, został powitany przez burmistrza miasta w otoczeniu rady miejskiej, przez dwujęzyk ukraińską. Także ludność nie poskapiła objawów najszerzej szerszego powitania wojska austro-węgierskich. Po pokojowym obsadzeniu Brodów, ostatecznie większe miasto Galicji wschodniej, znalazło się znów w rękach austro-węgierskich, miasto, które od ostatnich dni lipca 1918, znajdowało się pod panowaniem rosyjskim.

Demobilizacja armii rosyjskiej.

Berlin. B. kor. Rosyjski główny dowódca na froncie zachodnim i południowo-zachodnim Miasnikow, wydał następujący rozkaz telegramem b. drutu:

I. Demobilizacja armii musi nastąpić szybko. Przestrzegaj należy porządku iładu. Obecny stan naszych kolej wymaga, abyśmy je oszczędzali.

II. Dla przeprowadzenia demobilizacji należy utworzyć w wojsku specjalne organy z komitetami i radami na czele. Przybranie platnych sił do pracy konieczne jest w najszerszej mierze.

III. Równocześnie z demobilizacją następować na organizację cztywnej armii. Więcej agitacji i więcej praktycznego działania w tym kierunku.

IV. Komitety, rady i organa administracyjne oddziałów wojskowych muszą do ostatecznej chwili pozostać na swym stanowisku.

Towarzystwo Wypelnienie tych zarządzeń, umożliwi nam zlikwidowanie ostateczne następow wojny i przejście do zdrowej formy ochrony ludu kraju i rewolucji przeciw naszym nieprzyjaciółom.

OPÓR ALEKSIEJEW.

Wiedeń. (Telefonem). Z Berna donoszą, iż Aleksiejew, który w miejsce Kaledina objął naczelną komendę kozaków, odmówił żądaniu rozbrojenia swych wojsk. Wiadomość ta stwierdza, jak należy ocenić oświadczenie Trockiego w sprawie demobilizacji armii rosyjskiej.

Taktyczne pasunięcie Rosji.

Sztokholm. B. kor. Kamenew oświadczył w interwju, że zastrzeżenie przeciw temu, aby to, co się stało w Brześciu, nazwano zawarciem pokoju. Idzie tu tylko o stały rozjem. Nie mogliśmy zmusić Niemców do przyjęcia naszych warunków w sprawie okupowanych prowincji bałtyckich, ponieważ nie rozporządzaliśmy żadnymi argumentami wojskowymi. Nie podpisaliśmy niczego. Mamy wolne ręce aż do ogólnego kongresu pokojowego. Poza to wyrażił Kamenew zdanie, że możliwe, obecnie wzmożenie niemieckiego frontu zachodniego będzie presją na ententę.

Walki w Finlandyi.

Sztokholm. B. kor. „Aftonbladet” donosi, że skutkiem wezwania helsińskiego komitetu okręgowego do popierania czerwonej gwardji, całe oddziały wojsk rosyjskich wzięły udział w walce. Wobec tego generał Mannheim wydał proklamację, groząc stracaniem trzech Rosyan za jednego Finlandczyka. W Helsińskiem utworzono sąd rewolucyjny.

lucyjny, który zagroził karą śmierci urzędnikom, nie stosującym się do rozporządzeń.

NA WYPACH ALANDZKICH.

Sztokholm. B. kor. „Stokholms Dagblad” donosi, że na wyspach alandzkich wybuchła zupełna rewolucja. Żołnierze aresztują mieszkańców wyspy, którzy się im nie podobają, a w Marihaon sprawili straszną rzeź. Dwa tysiące żołnierzy rosyjskich na wyspie Aland jest zaopatrzone w amunicję i karabiny maszynowe. Ludność jest zupełnie bezbronna. Wśród ludności na wyspach ku wybrzeżu szwedzkiemu panuje panika.

Co uczyni Rumunia?

Berlin. B. kor. „Lokalanzeiger” donosi, że przedstawiciel ententy w Jassach w poniedziałek miał zwrócić uwagę rządu rumuńskiego na niebezpieczeństwo zwrotu w polityce rumuńskiej. Nowy rumuński rząd przyjął to oświadczenie do wiadomości, nie wypowiedział się jednak w tej sprawie.

Genewa. B. kor. Wojskowy krytyk „Matina” pisze: Wojskowy nacisk Mackensena na Rumunię rozpoczął się już i położenie wojska rumuńskiego stało się krytyczne, ponieważ jest ono ze wszystkich stron otoczone otwartymi i zamaskowanymi nieprzyjaciółmi.

Narady polityczne w Niemczech.

Berlin. B. kor. Dzienniki wieczorne donoszą, że rokowania w głównej kwatery, w ktorých, jak wiadomo brali udział kancleż, wicekancleż, sekretarz urzędu spraw zagranicznych doprowadziły do zupełnego wyjaśnienia zapatrzywań i zupełnej zgody między kierownictwem wojskowym a politycznym.

Wiadomości telegraficzne.

Protest Oświęcimia.

Oświęcim. (Telefonem). Odbyło się tu we czwartek olbrzymie manifestacyjne zebranie w sprawie chełmskiej, na którym przemawiał poseł Sliwinski. Zapadły uchwały analogiczne uchwałami lwowskimi i krakowskimi.

Tylko nadzieje.

Wiedeń. (Telefonem). Na Radzie żywnościowej mówił min. Hoefler o korzyściach pokoju z Ukrainą. Na zapytania co do istotnie konkretnych korzyści nie zdołał niczego innego odpowiedzieć, jak tylko, że potrzeba sporo czasu, zanim na skutek wspomnianego układu stosunki żywnościowe poprawią się.

Misa biskupa Karczewicza.

Wiedeń. (Telefonem). Z Berlina donoszą, iż biskup kowieński, Karczewicz, który w przeddzień do głównej kwatery niemieckiej konferował z Hertlingiem, oświadczył wobec dziennikarzy, że zabieg jego, zmierzające ku oparciu Litwy o Niemcy, są na dobrej drodze. — W kołach urzędowych niemieckich napotkali na ogromne zrozumienie życzeń ludności litewskiej, które obiecano przychylnie zbadać. Spodziewa się, że decyzja rządu niemieckiego będzie miała ogromne znaczenie dla budowy państwa litewskiego.

„Najtrudniej zadowolić Polaków”.

Wiedeń. (Telefonem). Berliński „Vorwaerts” zamieszcza artykuł, w którym między innymi powiada: Na Polsce okazuje się niemożność rozdzielania piernika rosyjskiego tak, aby zadowolić wszystkie dzieci. Najtrudniej zadowolić Polaków, ktorých apetyt narodowy pod wielu względami jest nieokiełznany. Słychać wołania o dostęp do morza, o rozszerzenie granic ku wschodowi, gdzie już Polska skonfiskowała Białą Rus. Zamiast pokoju, mamy bałkaniźowanie wschodu. Tworzymy nowe, niebezpieczne ogniska, z ktorých iskry wskrzeszą nową wojnę.

NADESLANE.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób wyrzili mi swe współczucie, a specjalnie Tyja Wszystkim, którzy w ostatnich dniach choroby mego Męta ś. p. Hipolita Nowaka, swoją najzwyklejszą dobrocią wlewali otuchę w moją zbolalą duszę, czem choć w części łagodili to straszne nieszczęście, jakie Bóg zesłał na mnie, składam na tej drodze najserdeczniejsze podziękowanie staropolskie „Bóg zapłać”.

Irena Nowakowa.

Podziękowanie.

Do głębi seria przejęta wdzięcznością, składam jaknajgorętsze podziękowanie Jaśnie Wielmożnemu Panu Drowi Leonowi Żukawskiemu za prawdziwie przyjacielską, pełną poświęcenia pomoc i opiekę podczas choroby mego Męta ś. p. Hipolita Nowaka i za okazanie mi tak wiele współczucia.

Irena Nowakowa.

WACŁAWA GRABIANSKIEGO

PIEKŁO

(SZKICE Z WOJNY).

Przed mostem. — Piekło. — Jedna noc. — Święty Bóg, święty mój. — Pan i pies. — Przecież. — Stajenka Belfijska. — Matka. — Śmierć. — Szpieg.

179 Cena koron 3-50.

De nabycia we wszystkich księgarniach.

Administracja „Głosu Narodu” sprzedaje książkę na miejscu, oraz wysyła za zaliczką lub po nadesłaniu należytości.

Dokąd pójść?

TEATR MIEJSKI
IM. JUL. SŁOWACKIEGO

W piątek 15 lutego b. r.
NOWA DEJANIRA
dramat w 6 obrazach J. Słowackiego.

OSOBY:
Bohinka: Bożena, Feldman, Szymborski, We-
gierski, Zeligowski.
M. Majdrowska, A. Różycki, Solińska-Gros-
sowa, H. Zahorska.
Rzecz dzieje się na Podolu około 1841 roku —
w 3 pierwszych aktach w domu hr. Respektów,
w obu ostatnich w majątku hr. Idalii.
Reżyser: Aleksander Zelenski.

Początek o godzinie 7.
Repertuar teatru im. J. Słowackiego.
Sobota „Zawód”.
Niedziela popoł.: „Carewicz”,
wiecz.: „Zawód”.

TEATR LUDOWY
ULICA RAJSKA NUMER 12.

W piątek 15 lutego b. r.

TEATR
ZAMKNIĘTY

Repertuar teatru ludowego.
Sobota popoł.: „Nasze legiony”,
wiecz.: „Odsiecz Wiednia”.
Niedziela popoł.: „Nasze legiony”,
wiecz.: „Rokowania pokojowe”.

TEATR ŚWIETLY
UCIECHA
UL. LISTOPADA 16.

Program od 31 stycznia b. r.
Druga niespodzianka!
Film Cinesa!
Najznakomitsze dzieło sztuki!

Kajus Julius Cezar
tragedya tytana ludzkiego w 5 akt.
Występ słynnego tragika E. Novel-
li'ego. Muzyka Masseneta, Wagnera
i Rudnickiego.
Ceny miejsc podwyższone.

KINO ZACHĘTA
RYNEK ŚL. PALAC SPISKI.

Puhar z trucizną
sensacyjny dramat detektywistyczny
w 5 aktach Harry Filla. — W roli
detektywa

KELLY BROWN
najznakomitszy detektyw ameryk.
Ponadto inne obrazy.

PROMIEŃ Podwałe 6.

Zatruta strzała
dramat w 3 aktach. W roli naczelnej
Waldemar Pszander.
Ponadto inne obrazy.

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5,
w niedzielę o godz. 3. — Ostatni program o 6 1/2.

KINO-WANDA
UL. ŚW. GERTRUDY NR. 5.
Od 11 do 17 lutego b. r.
PRZEKŁĘTE PRZYPADKI
wesoła komedia.

TRYTON
fantastyczna sztuka w 4 aktach.

KINO LUBICZ
UL. LUBICZ L. 15, obok dworca kolejow.

Od 15 do 18 lutego b. r.
Marmurowy biust
dramat detektywistyczny w 3 aktach.
Wesoła komedia w 3 aktach.
Zdjęcie z natury.

Początek przedstawień o godz. 5, popoł.
KINO OPIEKA
ULICA ŻYBKIEWICZA NUMER 17.

Od 5 do 7 lutego b. r.
Zdobycie wzyrza szturmem
film zdjęć wojennych w 2 częściach.
Ponadto wspaniały dramat w 4 aktach
Niezwykłe głowy
oraz bardzo wesoła komedia.

KINOTEATR SZTUKA
HOTEL SASKI,
ul. św. Jana L. 6.
Od czwartku 7 do niedzieli 10 lutego b. r.
RAJ UTRACONY
niezwykle ciekawy dramat w 4 aktach.
W głównej roli wystąpi **NADY CHRISTIANE**.
Ponadto znakomita komedia.
Początek o godz. 5. (Niedziela o g. 3 1/2).

WIERZE
czyli 66 praktycznych nauk ludowych —
w tem 7 pasyjnych — poleconych przez
Najprzew. Konsystorze łac. w Galicyi. —
Cena 5 kor. płatna czekiem.
Wysła X. B. Łaciak w Bukowinie,
p. Poronin. 323

Wydawnictwo Polskie we Lwowie
podaje czytającej Publiczności nową książkę:
ROZMYSLANIA O SZTUCE
Jadwigi Petrzyckiej-Tomickiej.

Tytuły rozdziałów zapowiadają treść w następujący
sposób: I. Sztuka nieodłączna towarzysząca ludzkości.
II. Źródłem i celem sztuki jest życie. III. Sztuka u-
społecznia i uniwersalizuje życie. IV. Sztuka a przy-
roda. V. Sztuka a etyka. VI. Demokratyzacja sztuki.
VII. Sztuka narodowa. VIII. Sztuka a krytyka. IX.
Sztuka a nauka.

Cena kor. 8, z przesyłką pocztową kor. 9.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.
Skład główny w lokalu

Wydawnictwa Polskiego we Lwowie
ul. Żybkiewicza L. 15. 327

„MARTA”

Pierwsza składnia i biuro zamówień szt.
liturgicznych, chorągwi, białychimów, kwiatów,
obrazków i t. d., oraz

Pracownia rzeźb i szkaplerzy
Towarzystwa popierania przem. kobiecego.
Kraków, ul. św. Marka L. 25, I. p. 186

Kursa prawnicze
Kraków, Garbarska 6 (od 4—6 pop.)

Przygotowanie przez fachowe siły do wszystkich e-
gzaminów prawniczych. 329
Specjalność: Dla wojskowych i prowinęł cał-
kowite przygotowanie w drodze pisemnej.

H. Altenberg, G. Seyfarth, E. Wende i Sp.
Księgarnia we Lwowie, Hotel George'a.

Już wyszedł z druku:
DUBLANSKI

KALENDARZ ROLNICZY
na rok 1918.

Cena K. 8, z przesyłką pocztową K. 9.
Po czteroletniej pauzie ukazuje się znowu kalendarz
rolniczy, najlepszy towarzysz każdego rolnika, eko-
noma i t. d. Kalendarz zawiera poza ogólną częścią
kalendarzową, rapularzową i tabelaryczną, także ob-
szerny dział gospodarski, zarówno dotyczący uprawy
roli i roślin, chowu bydła, jakoteż rachunkowości
i przemysłu rolniczego. 338

Żadał wszędzie i pronomerul
„PRZEGŁAD ŚWIATOWY”
miesięcznik bogato ilustrowany, poświęcony wszyst-
kim gałęzom wiedzy. Wychodzi 15-go każdego mie-
siąca. W roku 1918 rozpoczynamy druk
„ilustrowanej Encyklopedyi Podręcznej”,
jako premię bezpłatną dla naszych pre-
numeratorów. Prenumerata roczna 40 K., pół-
roczna 20 K. Redakcja i Administracja: Dąbrowa
Górnica, ul. Sienkiewicza 21, Polska. 170

Swedzenie, lisszaje, świerzb
usuwa bardzo szybko oryginalna
„Brunatna maść” Dra Flesch'a.
Bezwonna i nie brudzi.
Słoik na próbę 2 K. 30 h., wielki
słoik 4 K., porcja familijna 11 K.
Składy główne: Lwów: apteka Szymona Hay,
nadw. dostawcy; Kraków: apteka „pod Białym
Orłem”, Rynek główny A-B 46; Przemysł:
c. k. apteka obwodowa M. Schwarza; Jaro-
sław: apteka „pod Czarnym Orłem” Józefa
Rohma; Tarnów: apteka obwodowa J. Misło-
łowskiego; Drohobycz: apteka „pod Opatrzno-
ścią” G. F. Tobiaszka; Kełomyja: apteka ob-
wodowa Dra Stefana Stinza; Nowy Sącz:
apteka Marcina Gorzeckiego; Rzeszów: c. k.
apteka obwodowa ul. 3. Maja. 258

Galicyjski Miejski Wojenny Zakład Kredytowy
Kraków (Pałac Spiski)
kupuje wszelkiego rodzaju
środki spożywcze. 298
Adres telegraficzny: Miastkredyt.

Ważne
dla składnic, kółek rolniczych, zakładów
i komitetów dobroczynnych!

Sprzedam hurtownie większą partję gotowych ubrań
męskich i dla chłopów (bluza i spodnie) po cenach
fabrycznych od K 40— do K 120—. Ubrania te wy-
konane solidnie z najlepszego grubego sukna wyrobu
wojennego, w kolorach ciemnych, trwałego, ciepłego
i na wilgoć odpornego. Również sienniki, worki, ściereki
i fartuski granatowe polecam w wielkim wyborze.
Ajencya handlowa Z. BUDEK, Kraków, Rynek 44.

Wykańczalnia konfekcyjna i bieliźniarska
Koła kobiet Pomocy przemysłowej (Liga
Pomocy przemysłowej)
Kraków, ul. Grodzka 13.

16 specjalnych elektr. poruszanych maszyn
(ażurowanie, dziurkowanie, obszycie
koronek, szycie i t. p. — Panie krawcowe
i bieliźniarki korzystać mogą za skromną
opłatą z Wykańczalni w godzinach przed
i popołudniowych. 2886

Książnica Polska T. N. S. W.
Lwów, Małackiego 5 — Kraków, Franciszkańska 1
poleca 280

Powszechne Wykłady Wszechnicy i Politechniki Lwowskiej.
Nr. 26. Dr J. Weinfeld: Kosztowa wojny K — 80
Nr. 27. Dr Pannenkowa Irena: Kościusko K 1.—
Nr. 28. Dr A. Denizot: O przestrzeni i cza-
sie w świetle badań fizycznych K 1.50
Nr. 29. Skoczylas L.: Wypisłanki jako
początek państwowości polskiej K — 80
Nr. 30. Kasprowicz Jan: W setną rocz-
nicę zgonu Kościuszki K 1.—
Nr. 31. Dr J. Hornowski: Dysenterja i ty-
fus K 3.80
Nr. 32. Dr Hornowski J.: Samoobrona
organizmu w walce o zdrowie i ży-
cie a choroby, starość i śmierć K 4.80
Nr. 33. Romer: Oszczędność ludowa K 1.50

PONADTO POLECA:
1. a. Lan Polski, zbiór wierszy dotychczas
nie drukowanych Konop-
nickiej, Ludwika Staffa, Kasprowicza
i w. i. na dochód młodzieży szkół
średnich K 4.—
1. Ks. Arcybiskup Teodorowicz: Z dzie-
jowej chwili. (Mowa w Izbie Panów)
2. Brückner AL: Walka o język (o pię-
kno i czystość mowy polskiej) K 7.—
3. Szybalska: Urywki z pamiętników
o powstaniu 1863. K 2.—
4. Romanowski: Wybór pism. Wyd.
T. Pini. 2 tomy po K 1.50
5. Dr J. G. Krajewski: Kształtmy cha-
raktery K — 70
6. Missona K. Z brzeskich doświadczeń
wychowawczych K 2.—
7. Gawlik M.: Projekt unii rosyjsko-
polskiej w 2. połowie XVII w. K 2.—
8. Orłowicz: Ilustrowany Przewodnik po
Galicyi z mapą Galicyi i Tatr, pla-
nem Lwowa i Krakowa i 260 ilustr. K 10.—
9. Jakubski: W krainach słoneca. Kartki
z podróży do Afryki środkowej.
or. mapka i profil drogi. 70 ilustr. K 8.—
10. Zasady przyzwoitego zachowania się
uczniów szkół średnich (ilustr.) K — 80

Fabryka ubrań K. B. K. w Krakowie
na Podgórzu ul. Redemptorystów L. 4

poszukuje
magazyniera (ki)
z dłuższą praktyką. 308

Zgłoszenia tylko listowne. Kaucya
wymagana.

C. k. Komenda powiatowa w Krasnym stawie
(Król. Polskie)
poszukuje

Drogomistrza i rysownika

z praktyką budowlaną. Płaca miesięczna
300 koron, pomieszkanie, opał, światło
itd. Podania należy wnosić do oddziału
technicznego c. i k. Komendy powiatowej
w Krasnym stawie. 282

Wyszedł z druku
Zeszyt pierwszy, Styczeń 1918, Rok II.

ODBUDOWY KRAJU

pod redakcją L. Wł. Bielegoisena.

TREŚĆ ZESZYTU PIERWSZEGO:
Leon Wład. Bielegoisen: Odbudowa Król. Pol. a Galicyi.
Prof. Dr A. Krzyżanowski: Przyczyny drożyzny. —
Dr M. Szarski: Uwagi o polityce bankowej. — Rada
dworu prof. E. Hauswald: Wykształcenie przemysłowe
w Galicyi. — Leon Pączewski: Prusy wschodnie w Bi-
liansie handlowym Król. Polskiego. — Dyr. R. Zabor-
ski: Przemysł młynarski w Galicyi. — Antoni Proczner:
Przerób papieru. — Dyr. J. Olszewski: Zabawkarstwo
drzewne. — Dr Ig. Mahler: W sprawie redukcji od-
setek moratoryjnych. — T. Popkowski: Nowyżyskane
skorby w gospodarstwie wiejskiem. — Prof. K. Skó-
riewicz: Stan niektórych zabytków architektury w Kró-
lestwie Polskiem. — Dr Maurycy Mann: Polska lite-
ratura gospodarcza. — Przegląd gospodarczy. Doc. Dr.
Bronisław Bielegoisen: Odbudowa Prus wschodnich. —
Dział sprawozdawczy. E. Grabowski: Podręcznik sta-
tystyki. — W. Janowski: Pamiętnik z powodu dzie-
sięciolecia Stow. Właśc. nieruch. st. m. Warszawy.
Skład główny 268
w Księgarni S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

MIESIECZNIK
SADOWNICZO-OGRODNICZY
organ Sekcyi sadowniczo-ogrodniczej c. k. Galicyjskiego To-
warzystwa Gospodarskiego we Lwowie, pod redakcją Antoniego
Wróblewskiego, inspektora sadownictwa tegoż Towarzystwa.

Czasopismo, poświęcone hodowli drzew i krzewów owo-
cowych, uprawie warzyw, oraz przeróbce produktów ogrodowych,
wychodzi raz na miesiąc, około 10-go każdego miesiąca, w obję-
tości 28—40 stron.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową
6 koron rocznie. 299
Adres Administracji: Lwów, ul. Mickiewicza 26.

Polecamy niezwykle ciekawą i sensacyjną nowość

GASTONA LEROUX

Dziwne przygody miłosne Rouletabille'a

W tomie tym bohater „Czarnego zamku” i innych tak rozczy-
tywanych powieści tego pisarza, po najdziwniejszych i awantur-
nych przygodach dopływa szczęśliwie do spokojnej przystani. Nie-
zwykle interesująca treść, pełna kunsztownie zawiązanych intryg, bar-
wne i pełne siły obrazowanie, interesujące środowisko, czynią z tego
tomu jedną z najbardziej zajmujących powieści.

Cena K. 7.—, z przesyłką K. 7.40, za zaliczką K. 7.80.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.
Skład główny: **Wydawnictwo Polskie, Lwów, ul.**
Żybkiewicza 15. 860

OGŁOSZENIE.

Wydział krajowy podaje do wiadomości, iż wy-
dzierżawi przez publiczną licytację ofertową folwark
Szypowce, własność fundacyi im. Stupnickich i Jan-
kowskich, położony w powiecie zaleszczyckim koło
Tlustego, na lat 6 do 12.

Warunki licytacji i dzierżawy przeglądać można
w Wydziale krajowym w biurze Nr. 70 b) w godzi-
nach urzędowych, tam też można zasięgnąć bliższych
informacji, na miejscu zaś może dać pewne wyjaśnie-
nia leśnik Piotr Kotelnicki.

Oferty wnosić należy do Wydziału krajowego naj-
później do 15/3 1918 r. włącznie, do każdej oferty ma-
być dołączony kwit na złożone w kasie Wydziału kra-
owego wadyum w wysokości przynajmniej 2000 koron.

Lwów, dnia 6. lutego 1918. 861

WYSZŁA Z DRUKU
NAJNOWSZA POWIEŚĆ ANDRZEJA STRUGA
p. t.

CHIMERA

SKŁAD GŁÓWNY
w Księgarni S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie. 358

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458

GALICYJSKI AKCYJNY
BANK KUPIECKI

Lwów, Halicka 19 (dom własny)
przyjmuje wkładki oszczędności z oprocentowaniem

4 1/2% od sta
i wkładki na rachunek bieżący z oprocentowaniem

4%.

Bank wypłaca z wkładek oszczędności 2000 Kor. tygodniowo,
zaś z rachunku bieżącego 20.000 Koron dziennie
bez wypowiedzenia.

Podatek rentowy wraz z dodatkiem wojennym opłaca Bank
z własnych funduszy. 2862

ŻYWNOSĆ
dla kanarków, oraz dla
krajowych i zagranicznych
ptaków, prima mieszanka
kilo koron 18, tylko za
poprzednim nadesłaniem
nałożności wysła Zespo-
łowy Zakład K. Wollera
Kraków, Stawowska L. 25.
354

Spółka Skiba w Kołach
poszukuje 2 urzędników
do Białej do handlu arty-
kułami rolniczymi i do ka-
misyonierstwa zboża, siano-
słomy i ziemiaków. Wa-
runki wedle umowy. 330

Dyrektorom
szkół wiejskich
nadarza się dobra sposo-
bność w godzinach poran-
kowych bez zabiegów, ta-
two i wiele zarobku. Zgło-
szenia pod „Łatwy zarob-
ek” do Administr. „Gło-
su Narodu”. 319

Przewodnik
na drodze życia
duchowego

przez O. Grey, Tow. Jez.,
wysła Franciszka Księgarnia
katolicka Dra Miłkowskie-
go w Krakowie, po otrzy-
maniu z góry K. 4. prze-
kazem pocztowym. 259

Języki: 1714
Angielski
Francuski
Niemiecki i t.
Poznaj, Konwersacja, Gra-
matyka, Korespondencya,
Literatura. Lekcje osobne
i zbiorowe od pięciu koron
miesięcznie.

Instytut Ansona
ul. Szewska 17.

MAJATKU
do kupienia poszukuje się w okolicy Rze-
szowa, Tarnowa lub Krakowa 400 do 500
morgów z dobrymi budynkami i inwe-
stycją. Pośrednictwo wykłonne. Adwo-
kat Dr. Wojciech Dziadzić, Lwów, ulica
Kościuski 20.

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458

Staruszka
córnica oficera wojsk pol-
skich z roku 1831, nie-
zdolna do pracy z powodu
starości i złamania ręki
uprasza o łaskawe wspar-
cie. Datki przyjmują Admi-
nistracja „Głosu Narodu”.

Starsza chora kobieta
pozbawiona wszelkich
środków do życia, uprasza
o łaskawe wsparcie. Datki
przyjmują Administracja
„Głosu Narodu” dla J. H.

Pokoje, Obiady
prywatne
Karmelicka 46, II. p.
na prawo. 2458